

TEMEL HAKLARIMIZ VE SORUMLULUKLARIMIZ

- Çocuklar yeterli **beslenme, barınma, eğlenme, dinlenme ve sağlık hizmetlerinden yararlanma hakkına** sahiptir.
- Fiziksel, zihinsel ve sosyal açıdan özel gereksinimli çocuğa kendi durumunun gerektirdiği özel tedavi, eğitim ve bakım sağlanır.
- Çocuğun uygun bir yaş sınırına ulaşmadan önce çalışmasına izin verilemez.
- Hiçbir çocuk sağlığına ve eğitimine zarar verecek, zihinsel veya ahlaki gelişimine engel olacak bir bedensel işte çalıştırılmaz.
- Toplum hâlinde yaşamak bir düzen gerektirir. Düzenin sağlanması ve sürdürülmesi, kurallar çerçevesinde kişilere sorumluluklar yükler.
- Yani toplum hâlinde yaşadığımız için başına buyruk hareket edemeyiz.
- Haklarımızı kullanırken başkalarının haklarını dikkate almamanın veya sorumluluklarımızı yerine getirmemenin hem kendi hayatımızı hem de başkalarının hayatını nasıl etkileyeceğine yönelik bilince sahip olmamız gerekir.

Hak: bir özgürlüğün sağlanması için kişiye anayasa ve kanunlar ile tanınmış yetkilidir.

- ✓ Temel insan hak ve sorumlulukları, doğuştan sahip olduğumuz haklardır.
- ✓ Haklarımızdan vazgeçemeyiz ve haklarımızı devredemeyiz.

Özgürlük: Her türlü dış etkiden bağımsız olarak, kişinin kendi iradesi ve düşüncesine dayanarak karar vermesi durumuna da **özgürlük** denir.

- ✓ Yerleşme ve seyahat hürriyeti
- ✓ Haberleşme hürriyeti
- ✓ Düşünce ve kanaat hürriyeti gibi.

Sorumluluk ise kişinin kendine ve başkalarına karşı yerine getirmesi gereken yükümlülüklerini zamanında gerçekleştirmesidir.

- **Temel insan hak ve sorumlulukları anayasa ile güvence altına alınmıştır.**
- **Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 12. maddesinde**
- ❖ "Herkes, kişiliğine bağlı, dokunulmaz, devredilmez, vazgeçilmez temel hak ve hürriyetlere sahiptir. Temel

hak ve hürriyetler, kişinin topluma, ailesine ve diğer kişilere karşı ödev ve sorumluluklarını ihtiva eder." olarak ifade edilmiştir.

- Temel insan hak ve özgürlükleri, anayasa ve yasalarla güvence altına alınmıştır. Bu yönüyle temel insan hak ve özgürlükleri korunmasında en etkili güç devlettir.
- Temel insan hak ve özgürlüklerinin devlet tarafından anayasa ile koruma altına alındığı toplumlarda bireyler kendini daha güvende hisseder.
- Hak ve özgürlüklerimizin ihlali ile ilgili bir sorunla karşılaştığımızda demokratik haklarımızı kullanarak, gerekli kurumlara başvurarak veya görevli kişilerle iletişime geçerek sorunların üstesinden gelebiliriz

BAŞLICA TEMEL HAK ve ÖZGÜRLÜKLERİMİZ

- ✓ **Kişi Güvenliği ve Hürriyeti Hakkı**
- ✓ **Yaşama Hakkı**
- ✓ **Sağlık Hakkı**
- ✓ **Eğitim Hakkı**
- ✓ **Yerleşme ve Seyahat Özgürlüğü**
- ✓ **Düşünce ve İfade Özgürlüğü**
- ✓ **Özel Hayatın Gizliliği**
- ✓ **Haberleşme Hürriyeti**
- ✓ **Beslenme ve Barınma Hakkı**
- ✓ **Eğlenme Hakkı**
- ✓ **Dinlenme Hakkı**
- **Temel hak ve özgürlüklerimiz, gerek ulusal gerekse uluslararası düzeydeki çeşitli belgelerle güvence altına alınmıştır. Söz konusu belgeler şunlardır:**

- ✓ **İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi**
- ✓ **Çocuk Haklarına Dair Sözleşme**
- ✓ **Türkiye Cumhuriyeti Anayasası**
T.C Anayasasında Bazı Temel Haklarımız

T.C. Anayasası Madde 23"Herkes, yerleşme ve seyahat hürriyetine sahiptir."

Madde 17: Herkes, yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahiptir.

Madde 20: Herkes, özel hayatına ve aile hayatına saygı gösterilmesini isteme hakkına sahiptir. Özel hayatın ve aile hayatının gizliliğine dokunulamaz.

Madde 23: Herkes, yerleşme ve seyahat hürriyetine sahiptir.

Madde 25: Her ne sebep ve amaçla olursa olsun kimse, düşünce ve kanaatlerini açıklamaya zorlanamaz; düşünce kanaatleri sebebiyle kınanamaz ve suçlanamaz.

Madde 42: Kimse, eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılamaz.